

ديبر و معيشت

اورنبورغ اوچون

سنه لك بهاسی ۳ صوم « تین
يارم سنه لگی ۱ « ۵۰ »
اوج آیلغی ۱ « »

چیت شهرلرکه

سنه لك بهاسی ۴ صوم « تین
يارم سنه لگی ۲ « »
وچ آیلغی ۱ « ۲۰ »
بر آیلغی ۰ « ۵۰ »

چیت مملکتلرکه

سنه لك بهاسی ۶ صوم « تین
يارم سنه لگی ۳ « »
اوج آیلغی ۲۰ « »

اورنبورغ ژورنال « دین
ومعیشیت » تلیفون نومر ۲۸۹

بره ملاب

۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تأسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده

۳ نچی سنه

بیارلگان یازو
لرنی اوزگار تورگه
اداره اختیار لیدر
باصلمه ان بازولر
کیرو قایتارولماز
مارقه سز خطلر
قبول ایدلماز
آدرس آلباشتر
رغه ۲۱ تین آلنور
آدریسنی آچق
بازولری اوتنوله
آدریس سز مقاله لر
درج ایدلماز

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر

شهر ایچی شا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردلرینه یلغه ۳ روبله در

غلة الوقف حقننده

ابن عابدین عبار می معلوم هر کم کا مستحقین کا
تقدم حقنک دینلسنده منافاتی یوق زیرا که تقدم محض
دکل بلکه عمارة اورن لرینه بیرولوب تقدم ایدوله-
دور بیرلسه عمارة معنوی اولغان امام مؤذن کاده
ویرلملی مسجدنک باشقه مستحق اورن لر یوق
امام مؤذن کبی لردن غیر ی اورن لرینه مسجد سائر
اوقاف کا کوب احکامده مخالف حکم قاضی غه توقف
ضرورة اولماغانده اوله بونده ضرورة بار مسجد پاره
سی عمارة بنادن آرطوب امام مؤذن محتاج الی التبر
بیه اولماتی مجله دن قاراب هر سوزنکزی مراجعت
ایدوب کوردم. بنم خطا قیلغان جیرم سزدن بوسوزنی
صور اماقم دور شان نکزه لایق بولماغان سوزنی صور ادم
معاضی افندی سوز لرینه ده قارا، بارونی جمع ایدوب
برگه بزنگی ایلان یاز فقح القول من عاب غیب
والمخطی هو الخاطی.

فهرست

آچق مکتوب
تورلی خبرلر
خارجی خبرلر
اورنبورغ خبرلری
برنچی محله حالی
مدرسه زاهدیه متو
لیلرینه آچق خط
۷ نچی محله دن:

غلة الوقف
کاغد آچه دن زکوة
سبب اختلاف الائمة
وقف حقننده
آچق خط مقاله سینده
اشترک
وقت ننگ نصیحت نا
مهسی
تنقید
ردیه گه جواب
دوما اعضاسی ننگ
سؤالی

اوتنه بز مجله نكزه درجنی اولوغ قشتروده امام
آخوند عبد الكريم تنكری قولف .

قوله ويبدأ من ارتفاعات الوقف اى محاصل الشىء
الموقوف وهى المعبر عنها فى بعض الكتب بالغلات
قال فى الحاوى القدسى الذى يبدأ به من ارتفاع الوقف
اى من غلته عمارته ثم ما هو اقرب الى العمارة واعم
للمصلحة كالامام للمسجد والمدرس للمدرسة يصرف
اليهم قدر كفايتهم ثم السراج والسباط كذلك الى آخر
المصالح هذا اذا لم يكن معيناً فان كان الوقف معيناً على
شىء يصرف اليه بعد عمارة البناء انتهى .

قال فى البحر وغيره المراد بالسراج القناديل مع
زيتها والمراد بالسباط الحصير ونحوه ويلحق بهما معلوم
خادمهما وهو الوقاد والفراش ويدخل فى الامام الخطيب
فانه امام الجامع ويدخل فى مصالح المسجد المؤذن
والناظر انتهى .

قوله وان لم يشترط الواقف الخ الواو وصليته اى
وان لم يشترط العمارة الواقف لان قصد الواقف صرف
الغلة مؤبداً ولا يبقى دائمة الا بالعمارة اقتضاً كذا فى
الهداية عمدة الرواية لشرح الوقاية لمولى عبدالحى
الهندي من نفسه فى باب الوقف .

بو كتاب نسخه سى اوزمده بار هم فتاوى سى ۳ جند
مولوى عبدالحى نك اوزمده بحمد الله بار انتهى .

اداره

محترم آخوند حضرت جنابلىرى! ايندى ذات فاضلا
نه لريكز ايله صر غائب سويلاشور كه وقت يتدى. سز
ابتدا بر دعوى ايتديكز. دليل اوله رق ردالمختارنك
بر بابنى كورساتديكز. بزده اول بابنى قارادق دعوا
كزغه موافق دليل اوله چق سوزنى سز نك كورساتد-
يككز بابدن طابا آلمدى. شوننك ايچون سؤال بيك
مجهل بز آكلى آلمدى تفصيل ويرلسه ايدى ديب او-
تنوب يازدق.

يازغان سؤاليكز كه ده آچق صورتده فتاوى خيريه

دن و خلاصه دن عبارتلر كورساتب جواب يازدق. سز
بو جوابنى مقصديكز غه خلاف كوركاندن قورى بر
دعوا ايله دليلسز بزم كورساتكان زوايتلرى ضعيف
ديكز هم بزلرنى تحقير ايتديكز. بز ادب داخاند
سزاره خطا ايتوكز ملحوظ بولغان بزلرنى بر بر تعداد
ايدوب جواب يازدق.

بو جوابه زغه قار شوده عناد واستكباريكزنى ترك
ايتديكز. بيك حديث العهد اولان مولوى عبدالحى نك
عمدة الرعايه سندن آلديفكز اشبو عبارتلرى نقل ايدوب
يازغانسز. حالبوكه بز بو حاوى القدسى عبار سنى
ردالمختارنك بيانى اوزرينه ۱۲ نچى نوميرده حقيبه
بيان ايدوب بو عبارتن ابن العابدین حضرت تلىرينك
ديككچه مشروط ليم بولغان امام ومؤذنلر نك گنه فايه
لنه چغنى آچق صورتده يازدق.

دخنده حاوى عبار سى نك (اى من غلته عمارته ثم
ما هو اقرب الى العمارة واعم للمصلحة كالامام للمسجد
ديكان جهله سنده) ثم ما هو اقرب الى العمارة) ديب
امام وهؤذننك عمارتكه داخل بولغاناغنى آكلاتقانى ده
يازدق سز ايتككچه بولغانده بو عبارة اورننه (ثم ما
هو داخل فى العمارة كالامام) ديمك تيوشلى بولغاناغنى
عجبا آكلاميسز مى ؟ ياخود آكلايده مجرد بر عناد
اولسون ديو بو عبارتنى يازديكز مى ؟

بز نك ۱۲ نچى نوميرده يازغانلر مزغه بو عبارتكز
جواب توكل. بو عبارة عين بزم ابن عابدينك تحقيقى
ايله برابر يازغان عبارتلر مزدر. بو عبارتده واقف
طرفندن شرط ايدامكان امام لرغه ده وقفدن بريلور
ديكان سوزنى آلورغه اوزينه بر روايت كراك ايدكنى
اولدهده يازدق. حاضرده شونى ايتنه مز.

بو عبارتنك تحقيقى ابن العابدین حضرت تلىرى بشقه
لرغه چينار كه اورن قالدرمغان بيت بونى كوزيكز
ايله كوره توروب شول عبارته نى عبدالحى كتابندن نقل
ايتنه سز بو اشيكز مجله او قوچيلر نك آزغنه علم صاحب
لريندهده تيوشسز ايديكى معلوم بيت ؟

کلی ما هو من مصالحه اه) عباره سنی بازوب مقصد عا لیلریکزی روایت فقها ایله اثبات ایتکان بولور ایدیکز همده بزلرنی ده پسی تچقانی بوویب طاشلاغان کبی طاشلاغان بولور ایدیکز. سز بونی قیلمه دیکز. نو غریسنی ایتکانده قیله آلمادیکز.

ایشته مقصد، عالیلریکزغه دلیل اوله چق روایه فقحانی ده طابوب بیردک. لکن سز شمیدی "کورد- یکز می؟ اش بزنگ ایتکانموچه بولوب چقدی" دبه چکسیکز. توغری سز ایتکانموچه بولوب چقدی. یاخود چیغا یازدی. فقط سزنگ کبی او یاوار چیغاره آلمدی کینه شول یوقلاغانلر غافلر چیغاردی. عجله چیغار مدی. تانی چیغاردی (التانی من الرحمن) سری ظاهر اولدی. تجربه ده شرنی کورستدی.

موندنصکره لطفاً و تنزلاً شان عالیلریکز ایله متناسب اداره کلام ایدرک دین و دیانتیه، شریعت و ملتیه فایده لی مقاله لر یازیلورسه، مع الممنونیه مجله یه درج ایدیلور. فقط فکر و مقصد عالیلریکزه موافق بولمغان بر ایش یاخود ضیق عبارتدن ناشی اداره طرفندن بر خطا واقع اولورسه آچولانماملی. آچو ایله اش توزالمی بوزوله غنه ایدیک ی هر کیمه معلوم بر قضیه مسلمه در.

شونیده علاوه ایدلمکه بو عبارتدن مصالح مسجد که وقف ایدلمش بر مال وقفندن مشروط ایما بولمغان امام و مؤذنلرکده وظیفه ویرمکنک درستلکی صراحة آکلانه در. بو توغری. فقط بو عباره مفتی به می؟ مأخذی نه در؟ قوتلیهی؟ همده مصالح مسجدکه وقف دیکان سوزنی تازارچه ایتکانک مسجدنگ کر ا کینه وقف دیب ایتوله می؟ یاخود بو یورطی یاخود پادوالنی مسجدکه وقف قیلدم دیمک مصالح مسجدکه وقف قیلدم دیمکمی؟

بو توغریده اداره حاضرکه سکوة ایتهدر، شونک ایچونده یوقاروده "یاخود چیغا یازدی" فیدی آرند- یرلدی. ذات فاضلانلری وسائر علما کرام بو توغریده

اشبو مکتوب بکزده کی سوزلرده بارده بر دعوادن عباره بیت دلیلکز یوق بیت، سزگه امام و مؤذنک تربیه که محتاج بولغان و قتلرنده وقف مالدن واقف شرط ایتهمکانه ده بریلورکه تیوشلی ایکانسه دلیل کیرک. یعنی سزنگ اجتهادیکز کرکمی بلکه عباره صریحه فقحاً کرک.

درست سز "عباره معنوی بولغان امام و مؤذنکه ده ویرلملی" دیسز. بو بیت دلیل توکل. بو اوزی دلیل که یعنی روایه فقهاغه محتاج بولغان بر دعوی بیت. خلاصه الکلام سز لر "شرط الواقفدن بشقه امام و مؤذنکه وقفدن بریلور" دیکان سوزنی بر معتبر کتابدن صراحة ایتکاننی کورسته بلسه کز بزلرگه بو قدر سوزنی اوزایتورغه اورن بواماز ایدی اوز سوگیشیکزده اوزیکزکه قایتماینچه چاط ایتوب بزم ما کلایمزغه باریلور ایدی. لکن اش بر عکس اولدی.

موندن اقدم ۱۲نچی نومبر مجله مزده ذاتکزه ثوطئه قیلوب درالمختارنگ (لیس للقاضی ان یقرر وظیفه فی الوقف) عباره سنی فیرستنده کی مطلبلریله کورساتوب یازدق. تاکه شول سوزکه توشکان ردالمختار عباره سنی کورسونده بزلرکه چاط ایتوب بهرسون. بزده کندمزی قصولی کورساتوب عفو عالیلرینی او تنورمز اولده عفو ایدر. قالغان خاطر لریده طابیلور دبه امید باغلامش ایدرک.

فقط سز بو مکتوب بکزده "هر سوزیکزنی مراجعت ایدوب کوردم" دیسه کزده کورمکانسز. کورسه کز عین متنازع فیه بولغان حاوی عباره سنی تکرار یازماز ایدیکز. بلکه ردالمختارنگ (قوله لیس للقاضی ان یقرر الخ) یعنی وظیفه حادثه لم بشرطها الواقف اما لو قرر فی وظیفه مشروطة جاز الا اذا شرط الواقف التقرير للمتولی كما قدمناه عن الخیریه وقال الخیر الرملی فی خاشیه البحر وهذا ای عدم التقرير بغير شرط اذا لم یقل وقفت علی مصالحه فلو قال یفعل القاضی

ده يازار لر اميدنده مز.

بوده مستور اولماسون مکتوب عاليلريک زده "حکم قاضیغه توقي ضرورة اولمغانك اوله" ديكان سوز يک ز سندي وعبارة فقها دن آلتغان سوز بولسه لطفًا وتنزلا قصه غنه بولسه ده عبارة کورستمک ز مطلوبدر. بز م بلما کمز تقرير وظيفه متولیکه شرط ايدلمکانده حکم قاضيدن بشقه ممکن توکلدر. ضرورة اولسون اولماسون تقرير وظيفه قاضی اشيدر. همده قاضی اشى بولودن قورقورغه يارامی. قاضی تقرير قيلسه شرعا وقانونا قوتلی بولور.

کاغد آقچه دن زکوة

۱۰ نجی رقم لو «دين و معيشت» مجله سنده ع. م. تکر منجی افندی نك برنجی شبهه سنی دفع مقصديله توبانده گی سوزلری باز مغه مجبور اولدم. کاغد آقچه ده ثمنیتی ایچون زکوة واجبدر ديمز زیرا کاغد آقچه نك ثمن ایکانلکی یعنی تجار عندنك ثمن بولوب استعمال قيلنوب رائج اولماقی انکار ايدوله چك شی لر دن دگلدر شوشی طریقه ثمن بولمقی زکوة نك وجوبنه کافی ووافی در آلتون كمش كنه بو لوی شرط دگلدر. روایة (وقال فی البحر وان غلب الغش كالستوفة ينظر ان كانت رائجة اونوى التجارة اعتبرت قيمتها فان بلغت نصابا من ادنى الدراهم التى تجب فيها الزكاة وهى التى غلبت فضتها وجبت فيها الزكاة والا فلا وان لم تكن اثمانا رائجة ولا منوية للتجارة فلا زكاة فيها الخ) (فرع) الفلوس ان كانت اثمانا رائجة او سلعا للتجارة تجب الزكاة فى قيمتها والا فلا. شرنبلالی

(وما غلب غشه) منها (يقوم) كالعروض ويشترط فيه النية الا اذا كان يخلص منه ما يبلغ نصابا او اقل وعنده ما يتم به او كانت اثمانا رائجة وبلغت نصابا

من ادنى نقد تجب زكاته فتجب والا فلا) درالمختر بس بو روایة لر دن بلندی خالص باقر آقچه نك یا که كמוש قاتشدر لوب باقری كوب بولغان آقچه نك ثمن لکی رائج بولسه یعنی تجار عندنه ثمن ايتوب استعمال قيلنوب يورلسه اول آقچه لر دن ثمنیتی ایچون زکاة واجبدر دیو ايمدی بو ثمنیة کاغد آقچه ده ده بار بس آنده ده شوشی ثمنیتی ایچون تجار عندنه يورتلگان قيمتی اعتباری برلن زکوة واجب بولرغه كبرك بوله.

بو سوز وبو روایة لر جامع الرموز نك وغیری معتبر کتابلر مز نك نماده شرط ايدولگان ثمنیة دن ثمنیة خلقی مراد دیدکی سوزلرينه خلاف ومنافی دگلدر زیرا بو ذکر ايتدكيز ثمن و آقچه لر ده اصل خلقتندوك یعنی یاصالغان وصوقدر لغان وقتندوق تجار عندنه مبيعغه مقابل قيلوب استعمال قيلنوب ایچون یاصالغان وصوقدر لغان آقچه لر در بو جهتدن ذهب فضه دن فرقی يوقدر همده کتابلر مز نك (والمراد ما خلق فى الاصل لانه يقابل المبيع به كالذهب والفضة) دیو لانه يقابل المبيع به قيدنی آلوب وهو الذهب والفضة دیو حصر عنوانی برلن كلتور ماى کافی تمثیلیه برلن كلتور ی بو مذکور آقچه لر نك آلتون كמוש كبی ثمن خلقی بولوينه بر نوع شاهددر.

زیرا هر ایكسى نك خلقه لری مبيع كنه مقابل قيلنو ایچون اولوب هر ایكسى بلا فرق تجار عندنك مبيعغه مقابل ايتوب استعمال قيلنمق در آری مسلمده اولایق كالذهب والفضه نك کافی استقصائی ده بولسون ثمن خلقی ذهب فضهغه حصرده قيلنسون هم ظاهرده شول ايدی ثمن خلقی عام بولور حقیقه حکمادن بو مذکور روایة لر آنك عمومى بیان بو لر هم بو طریقه حقیقه حکمادن تحميم قيلمق مسائل فقیهده شائع حتى کتاب زکوة نك اوزندوك واقع او لمش بر مصلح بولغان دوا در.

ابو عبدالحميد القارغالى.

اداره.

بو روايتلارده كاغد آقچه صراحة و ضمنا هيچ بر توري مذکور اولمديغي ايچون بو عاليجناب افند-ينك "كاغد آقچهده ثمنيتي ايچون زكوة واجبدر ديهز" جملهسي وكتوردیکی روايه فقها دنه و ك، كندی طرفندن سويلديكى سوزلرينك صريحي بر اثر قياس وداعيه اجتهاد ايدكنده بشقه كشيلىر كبی كندوسيده انكار ايدمهز. اگر بو افنديك بو قياسينه قياس فقها ياخود بر اجتهاد مشروع نظريله باقمت لازم كلورسه بيك گوزل بر اش اولور و بناء عليه كوب اورنده قياس ايله جواب برورگهده يسول آچيلور ایدی. هر طرفدن توري سؤاللرگه معروض اولان اداره مزگهده يخشيغنه ينكللك بولور ایدی. لکن بز بوکا اجتهاد مشروع نظريله باقمت بيله بشقه لرنك باقمه سنی تجویز، ايتمه آلمايهز. یعنی باقمازار ديهز. بو حاده بويله قياسلر ثمره سز بر اجتهادقنه بولوب قالور ظنده مز. بناء عليه بو كاغد آقچه نك ثمنيتي ايچونكه آندن زكونك وجوبنه اولكي فقها لرمزدن روايه صريحه بولمغانه قياسدن عاری روايه فقهايه موافق اولارق كاغد آقچه نك دين قوی سندی حكمنده قالماقی لازم كبی كورندهر. بو افند ينك بو قياسيده مدخول فيه كورندهر. زيرا غالب الغش و فلو سولر اثمان رايجه دن اولسون اولماسون آنلرده ماليت واردر. كاغد آقچه نك ذاتنده ايسه رايچ اولسون اولماسون ماليت معتد بها يسوقدر. بناء عليه ماليتي بولمغان كاغد آقچه ني سر و جواه ماليتي متحقق بولغان غالب الغش و فلو سولره قياس، قياس مع الفارق كبی كورندهر.

بو افنديك ثمن خلقی گهده بر غريب معنا وير مكی غريب رك كورندهر. زيرا ثمن خلقی ديمك شارع اقدس جناب مبدع كائناة حضرتلرينك ثمن اولارق خلق ايتديكي نرسه ديبكدر. بنده طر فندن ثمن اتخاذاي ايچون تصنيع ايدلمش نرسه لرنی

ثمن خلقیكه ادخال ايتمك غرابتن خالی دگل ايد یکی هر كيمه معلومدر. كاغد آقچهده ثمن خلقیكه داخل اولورسه غالب الغش و فلو سولرده بطريق الاولى كيرمسی لازمدر.

مع مافيه بو افنديك شر نبلاي تفریعیله اداره وبا لخاصة محررنك فلو س ماده سنده گی خطاسنی صوره نازكانده افهامنه نه قدر تشكر ايدلسه سزادر. وار اولسون اظهار حقیقت ايتديكي ايچون جناب مولی مكافات عالیله احسان ایلسون امثالنی زیاده ایتسون، بويله خطالرمزی اقیام ایدن ذوات كرامه خصوصیل بويله نازكانه صورتهده اولورسه حقیقه منتدازم ايشته عزیزم خاطر عالیلریكزه آغر كلمسون. شاید روايت فقهايه مستند مدافعه عالیله ريكز اولورسه، كوندريكز ممنونقیله درج ايدیلور. فقطحضاب حقنده یاز دیغكز سوزلرنك نك بعضی فتاوی هندیه دن نقل ايدلمش اذوال فقها و مشايخ كرامه قارشو بالذات حدیث شریفله معارضه كبی كورنديكندن مع التأسف درج ايدلميه چكدر.

سبب اختلاف الائمة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلف و خلف ده اولان افضل كرام لرنك بعضی بر اجتهاد و اصوللرینی كوسترمك صد دنك عمر النفسی حضرتلارینك بعض منظومه سنی تركی لغتینه ترجمه ايدرك علی وجه الايجاز اقتدار مز حالچه گنده بیان قيلمق چی بولوب قلم يورتمك بوايم انشاء الله بو بابده فحوللار اولور آنلار مسائلی تحقيق ايدر كوستارلر بو كبی مسائل اختلافیهده نيچون اختلاف ايتدك لرنی اصول و سندلارنی بلورسه جبراً دگل طو عا رحمهم الله تعالی اجمعين دياركا باعث و بادی اولوب

دلیل لاری (ما روی ان النبی صلی الله علیه وسلم کان اذا رفع رأسه من الركوع یقول سمع الله لمن حمده ربنا الحمد) حدیثی در اغلب احوال نبی کاحمل اولنوب امامه حاله معمول اولماسنی انسب کورمش لارد و دخی امام سمع الله لمن حمده دیه غیرینی حمدکا تحریض قیلوب اوزی قیلماغان لقی (اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم آلیه لم تقولون مالا تفعلون) آیه لارینک و عیدنه داخل اولوب قاله در.

امام اعظم ره طرفندن دلیل (اذا قال الامام سمع الله لمن حمده قولوا ربنا الحمد) حدیثی در که امام وقومغه ذکرنی تقسیم ایوب بیان قیلمشدر قسمه ایسه قطع شرکتنی مقتضی در (البینه للمدعی والیمن علی من انکر) حدیثی کبی، صاحبین دلیلنده کان اذا رفع راسه دیه مذکور حدیث نقل نمازنده جمع قیلوب ایتماکا معمولدر و دخی امامنک حمدکا غیرنی تحریض قیلوب اوزین اونتق بحثی کلمیور (الدال علی الخیر کفاه) موجبنجه امامنکده حمد ثوابندن حظی اولاچق در فاعلی کبی.

* لواکتفی بالانفی سجدته * جاز بلا عنر علی جبهته * یعنی امام اعظم ایندی مانکغایون تیدر ماینجه بو رنی برله سجده قیلسه درست در اساعه ایله دیدر امام ابو یوسف و محمد درست دگل دیدی لر حجت لاری (لا یقبل الله تعالی صلاة مالم یمس انفه الارض کما یمس جبهته) حدیثی در و دخی الله تعالی حضرتی سجود مطلق ایله امر ایتمشدر سجود مطلق عاده کا منصرف در سجود معتاد ایسه وضع جبهه ایله در.

امام اعظم طرفندن (امرت ان اسجد علی سبعة آداب ایدین والرکبتین والقدمین والوجه واشاء رالی الانفی) حدیثی در دخیه انفی ده جبهه کبی سجده اعضاسی در جبهه ایله درست اولدیغی کبی بورون ایله ده درست در سجده اعضاسی اولماسه حمد ذقن کبی سجده درست اولماز ایدی مذکور لا یقبل الله حدیثی نفی فضلیه کا معمول در ذکر ایدلمش دلیل کا

مجرد فلسفه عقلمیه دیاره ک علمه شرعیه و حکمه نبویه بر باد ایدر کبی حرکت و جوشه کلن فرق مسلمین لر ننگ خلاف متقدمین یول آجه لرینه سد اولماز میکان؟ چونکه آنلارده علم اهل لر یدر اعتباره المسهلار انشاء الله دین حامی لری ملت سامی لرینه مخالفت دن و از کیچر لر ظننکیم ومن الله التوفیق. ملا عالمجان الکویبازی.

کتاب الصلوة .

صاحبین قولینه خلاف امام اعظم قولی بیاننده در * یکبر القوم مع الامام * لا بعده فی اول القیام * یعنی امام اعظم قوم تکبیرنی امام تکبیرنه مقارن قیلوردی صاحبین قوم امام تکبیرندن صونک تکبیر ایدر دیدیلر. بو اختلاف لر افضلیه اولویه ده در جوا زده بارچه سی متفق لردر.

صاحبین دلیل (قوله علیه السلام اذا کبر الامام فکبروا) حدیث شریفنده فاتعقیب ایله کلدکیدر و دخی امام نمازغه شارع اولماز تکبیردن بوشانماینجه شارع اولماسه مصلی اولماپور غیر مصلی یه اقتدا قیلنماز دیرلار، امام اعظم رحمة الله علیه دلیل (انما جعل الامام اماما لیؤتم به فلا تختلفوا علیه فاذا قرأوا نوتوا واذا رکع فارکعوا) حدیثی در امامغه مخالفت قیلماهی موین صونوب موافقت قیلورغه امر قیلنغندن تکبیر گاده برگا شروع قیلورغه امری فیم لانه در فاتعقیب اوچون اولدیغی کبی قرآن اوچونده اوله در نتاکه «فاذا قرأوا نوتوا واذا رکع فارکعوا» حدیثنده فامقا رنه اوچوندر اییدی اذا اکبر الامام فکبروا ده گئی فانی ده مقارنه کاحمل ایده مز انما جعل الامام الخ دیکن حدیثده عمل دن بوش فالماسین اوچون.

* ویکتفی الامام بالتسمیع * فی رفعه الرأس من الركوع * یعنی امام اعظم حضرت لاری امام رکوع دن قاله لقدفک سمع الله لمن حمده دیوب ایفور ربنا لک الحمد دیوب ایتماز دیمشدر.

صاحبین رحمهما الله هر ایکوسن ایفور دیلار

بناءً ودخی سجدہ میلان علی وجه الخشوع معناسندہ در بورون ایله سجدہ ده بو معنی موجود اوله در .
آخری وار .

وقف حقنده

بحر الرائق ده بسط ایدلکانگه بناء وقف منعقد بوله طرغان لفظلر یکر می ییدر در المختار بخشی لر نندن محمد عابد الانصاری السندی المتوفی ۱۲۵۷ سنه ننگ طوالم الانوار نام خاشیه سنده اوتوز آلتیغه ایرشدر مشدر حسینفی لر وفقیه سنده بولمش لفظواقف لری بولغان حسینفی لر طرفندن لفظا صادر اولغان تقدیر دده مذکور اوتوز آلتی الفاظغه داخل دگل در عبدالله المعادی

آچق خط مقاله سینه اشتراک

معتبر دین و معیشت نام مجله ننگ ۱۱ نچی و ۱۲ نچی نومیر لر نده بر عالمنک علماً کراغه آچق خط عنوا نیله یازدقی مقاله سنمی اوقدم او مبارک ذات ننگ شول مقاله سنه اشتراک ایدوب فقیر اوز طرفسم دین مع التأسفی علاوه ایده من معلم مشار الیه کندوسی . . . . اولدقنه غنه قناعت لنهای باشقه لر ننگه خاتونلرینی اضلال غه چالشب اوزی کبی . . . . لری کوبایتما کده واجتهاد قبلماقده ایکن. ایددی بن آچق خط مقاله سنه اشترا کم ایله مذکور حضرتنک فکری صوابدر دینمن. و آنک فکرنی نظر اعتباره آلوب هر فایومزه تنبه لازمدر. فساد و ضلالت کا اجتهاد ایدن مخالفین غه معین لر آرتما قده و کوبایمکده در.

بارا بارا بولاردین عزیزمز اسلام غه هجوم فیلولر دینمزی غربته دوندرلر قرآن غه واحادیت شریفه لره اوزلری ننگ هوا وهوسلرینه موافق معنا

لر بیروب قرآن وحديث احکامنی الغا ایدوب دین اسلامی بالکل خراب فیلولر نندن ده زور خوف اوزره اولماق لازم در . بو خوف لر ایسه اکثر مننگ قلبنه خطورده ایتمادکنه اوز مننگ عزیز دینمزی محافظه اوچون تیوشالی وجه اوزره حرکات قیلماق مخالفین ننگ اهالی اسلامی اضلال اوچون کمال اجتهاد ایله چا لشدقلرنی مشاهده ایدوبده سکوتده اولماقده شاهد در دینمننگ غربته دشوب بتدریج خرابلق درجه سنه کلهماکنی فکر ایدرسک البته مخالفین ننگ بو قدر فرصت اوزره بلامبالات فساد و ضلالت چالشدقلرنده حمیه اسلامیه موجبی ایله بونلارنک مقصدلرنی مدا- فعیه چالشور ایدک- ای علماء کرام مشار الیه قاسم بن امین ننگ نینداین ذات ونه فکرده اولدقندن خبر ننگ اولسه کک اول ایسه آننگ اکثر افکاری دین اسلام علیهنده اوله رق انکلیز لره کمال محبت و مودت ایله آنلره اختلاطده اولوب تعیش ایدن آدم ایدی دیه مرویدر و آننگ ده جدی فکری و مقصد عالیسی طائفه نسواندن رفع حجاب ایدوب تستر نسائی بتر مک اولمشدر و بونکاده دلیل تحریر المرأة المرأة الجدیله نام اثر پرخطر لریدور و اول اثر لر ننگ خا تونلر ننگ حجابنی سد یاجوج و ماجوج دیه و آنی طا شلاماق نیده خاتونلارغه فرض درجه سنک کوسترمش دور لکن حمد اولسون ربمز عزیز وانتقام ننگ حکم عادلانه عالیه سیله کوب مقصدلرینه عالم انشاره قویماغه موفق اوله آلمای شبابتی وقتنده حرص و طول امله مغرور و کوب فتنه لرنی میدانه قویماق املنده اولدقی حالده دار فنا دین بقایه انتقال ایتمش دور. وفي هذا عبرة لمن اعتبر.

ای علماء کرام! فکر ایدننگ قاسمنک فقط دین اسلام علیهنه واحکم قرآنی الغا قصدیله تحریر ایدلمش اثر پرخطر لری نشر قیانب عالمه چقد قده مخالفین ننگ تحریض و تشویقیله بو وقتک شیخ منظرده فارغ یاتمس بو کنابلرنی آلورغه اوقورغه اولده اغوا

ايدر بو كتابده غي سوزلار بارده شرع غه موافق ديب كوسترر اول وقتده كوررسز عجاب وتستر نك نك اسمي گنه قالور بو ايسه شرع اسلام بالكل خراب واحكام قرآن لغو اولماي ده نه اولور العياد بالله.

ايمدى علماء كرام فرستى غنيمت بلوب مساهله قيلماي سبب اضلال بنى آدم وامساد اسلام اوچون نشر قيلنمش اثر پر خطر لر نك قرآن وشريعت غرا غه خلاف ايكانلكنى دلائل وبراهين قطعيه لر ايراد ايدوب وبو عجابنك ده فرضلغنى آيات كريمه واحاد يث شريفه لر ايله اثبات ايلمك اهم والزم دور.

بولاي بواغانده انصاف ايله لرى شايد دين اسلام عليهنده بولغان قاسم مرقومك كتابلارينه بولار شر يعت كا خلاف ايكان ديو رغبت قيلماسلار هم اوقوما سلار بالعكس بو اشه اهميت برماي الله تلامكان اش بولماس ديب دينمزي محافظه غه چالشه مساق مخالفين غه رساله رديه لر يازماساق آنلار غلبه قيلب شريعت مطهره مزي تمام ايزدكلى مشاهده ايدوب نه قدر تأسف قيلساقده بعد خراب البصره تأسف وندامت مزه هيچ فائده مترتب بولمز بونكاده علاوه اوله رق متشرع ومتورع ظن قيلدقمز معتبر ذاتلار مزين بعضى لر مخالفين افكارينه ميال اوله رق آنلار غه اعانت ده اولدقلى تياتر كبي اهو لهب لرى جايز كورب ترقى وعبرت اورنى ديه وشولار مسلكنه رغبت قويماقده ايمشلى صره سى كلدك يازلوب مجليه تقديم ايدلور اى علماء كرام امام ابو الليث السمرقندى لوزى نك تنبيه الغافلين نده العلماء سراج الازمنة فكل عالم مصباح زمانه فيستضى به اهل عصره ديور.

سزلار ايسه زمانك مصباحى دورسز اويله اولد قده صدر نك زده اولان علم ضياعى ايله عالم اسلامى قابلايان مخالفين دن نشئت ايدن ظلمات مشئومه يي از الة ايدنك زده او اسلامى او ظامتن حلاص قيلنكز مصباح كبي بتون عالم اسلامى ياقنى وروشن قيلنكز

اى علماء كرام! كور نك بلده طوم اسكى ده محترم آخوند الحميدى افنديمز مخالفين غه نه درجه رديه لر يازوب دينمزي محافظه يه چالشور از جهله حضرت عيسى على نبينا وعلية السلام نك آخر زمان ده ير يوزينه اينوى ودجالى قتل قيلوى نچه ونچه دلائل وبراهين قطعيه لر ايله واخبار متواتره ايله مثبت اولمش در بونى انكار ايدن ابو العلاء المعرى وآنك قويرو- غى موسى بيكييف نامنك اولان بر ذات غه رديه يازوب رساله ترتيب ايدوب رسالسى ايسه از الة الاوهام فى نزول عيسى عليه السلام نامنك اوله رق ودخى ايكنچى رديه سى تنبيه الاغبياء فى طهارت انساب الانبياء نامنك دور بو ايسه مرقوم زنديق مشهور ابو العلاء المعرى نك اولاد آدم جمله سى نسل فاجر وعنصر زنادن نشأت ايتدكلى حقه ده ايباتنه رديه اولوب هر ايكسى نه درجه كوزل ومرغوب رساله لر دور اجوبه ودليل لرى هر فايوسى كبريت اهر مثابه سنده دور دين محافظه سنده نه درجه بيوك اجتهاد دور شكر الله مساعيه وزاد فضله ورونقه آمين.

ايمدى اى علماء كرام مشار اليه آخوند الحميدى افنديمز نك مخالفين ايله نه درجه جهادبا اجتهاد لرى نه غبطه ايدوب كمال اجتهاد نكلى صرف ايدو رك سزده آنك كبي رساله رديه لر ايلان مخالفين كا رغم انى اجتهادنده اواسه لر كرك رچاسنده قالدوم فاضل سيماني افنديمز نك ردالاتقلا بيون ايله چالشقده غبطه ايله سزده اعانتته چالشمالى سز كوب ياغله لر بنك اجتمعا- عندن الوغ دريا حصوله كلكا كى بيديد دور. امام ع واحدى.

(وقت) نك نصيحتنامه سى

وقت محررى ۴۶۱ نچى نومبر (وقت) غز يته سنده (مرحوم احمد باى وقفى) سر لوجه سيله يازغان نصيحتنا مه سنده (دين و معيشت) مجله سنده بو وقف نامى وير

لهش صومالر توغرسنده یازلغان سوزلرنی شخصی اشکه قاتناشو اولدیغی ایچون مقبول توگل اورنسز خصوصیله شخصی اشلرگه (دین) نی الت ایتوچیلک بیک کیلوشسز دیب کورستهکچی بوله در.

بز بو یازوچینک بو سوزلرنندن (دین) بر طاقم اعتقادیاتندن عبارة بر نرسه، دینک معاملات خصوصنده غی احکامیده کتابلر دهغنه یازیلوب تیللر دهگنه یوری نورغان بر نرسه اولدیغندن هیچ بر مسلمان اوزینک معاملاتنی اوز دینی نك احکامنه تطبیق قیلوب متاشوی لازم بولغان بر اش توگل. حکومتک: تصدیق و اوتویر دیت ایتدور ایچون ویر لکان اشلر حکومت نظامنه مو افق بولدیسه شول یته وشونک ایله اش بتکان بوله. بناء علیه دین و معیشتنک «بو وقلر احکام شرعیه گه تطبیق ایدلسه ایدی» دیه قچقروی بر باش واطو هم کاغد قاره ارم ایتوگنده در. دیکان سوزنی آ کلیمز واقعه هم شولای دیکان سوز بولسه کرک. بزم کبی بشقه لرده شونی آگلاسه لر کرک.

بو صومالرنک احمد بای عبدالغنی بای محمود بای صومالری ایدکنی بو یازوچی بیله وکوره تو روب سرلوحه ده آنچق (احمدبای وفقی) دیه یازوب عبدالغنی و محمود بایلرنی تیلکه ده کرتماو چیلکی بزم بو یازدقلر مز نك درستلسکنه شاهد عدلدر.

بوکا قارشو بزم ایته تورغان سوز مز حاضرگه شولغنه بو صومالر بتون رنبورغ اهالیسینک خصوصیله بو یازوچی نك هم شرعی بولماسه ده مذکور وفقیه نك شهادت لریله وحسینق لر فیرمه سنده معمول به ومنتظم حساب دفترارینک کورساتوی بوینچه احمد عبدالغنی و محمود حسینقلر نك مشترک صومالریدر بونلرغه (احمدبای وفقی) دیکنه قارامق شرعا ووجدا نا قالغانلرینه ظلمدر.

شمدی بز بو سوزلر مزی شو قدر ایله تمام قیلوب بو یازوچینک فکری بوینچه (دین و شریعت) دیکان سوزلرنی آغزغه کیتورمایینچه آنک هر شیدن مقدس طانید

یغی (وجدان) محاکمه سیله ده سوز سویلب قاریق. ایشته بزم یازدیغمز شاهدلرنک شهادت لری وحساب دفترلر تنک کورساتولری بوینچه بو صومالرنک اوچ برادر آراسنده مشترک بولغان بر صوما ایدکنی هر کیدن اول بو یازوچینک وجدانی حکم ایده چکدر. بلکه ایتمشدر. شمدی بز بو یازوچینک وجداننه شونیده عرض ایدوب قاریق، یازوچی افندی! سز اوزیکزنک شریکزر ایله آرا- کزده مشترک بولغان بر یورطنی حسب الایجاب نظاما شریکزر اسمنه یازدرسه کزده شریکزر وفات ایتسه بو یورطقه اشی بتکان و شریکزر نکی گنه بو- لغان نظریله باقه بیله چکمیسیکزر؛ شبیه یوق باقه میه چقسیکزر، باقسه کز بیله وجدانکزر تکذیب ایده چکدر. بو حالده مجرد احمدباینک وصیتنامه سینه اعتمادا بو صومالرنک احمدباینقی غنه بولوینه نچک ایتوب اشی بتکان نظریله باقیلور. خصوصیله بو نظرنی وجدان تکذیب ایتمکده در. شرع شریقی بر طرف ایتسه بیله بو کشی کم اولسه اولسون وجداننه خلاف حرکت ایتمش اولور. خلاصه دنیاده ایك دنی وایک رزیل وایک خبیث بر آدم ایدکنی اوزیکنه بیلوب قالو توگل بتون عالمیه قارشو اعلان ایتمش اولور بونی ایسه نه بر مسلمان ونه بر خرستیان ونه در بر یهودی ونه در وجدانلی بر ملت افرادی قبول ایدر. حتی ایك خبیث افسادچی حشرات طاقملریده قبول ایتماز.

برده صور اوچینک صور اوینه کوره فتوا ویریلور. شول قتوا ایله قاضی حکم ایدر. شول قبیلدن محکمه شرعیه احمدباینک وصیه نامه سنی شرعی دیه حکم ایتمش، بو توغری. فقط بزم یازدیغمز وفقیه دن محکمه شرعیه نك خبری بارمی؟ وآننک دنیاده وار- لغنی محکمه شرعیه که کورستان کشی بارمی؟ یوق. او حالده محکمه شرعیه ده بو وصیه نك شرعی توگل ایدکندن خبردار اولغاچ مذکور وفقیه نی تصحیحه

لیسنک یار اتمغانل قارینی یازدم. بو یولنی غرامو-
تنی معلم کیساگی (العینین یفتخر بابائه) قیلندن
صفا حضرتنک یخشیلغندن بحث ایدوب سوال مقدر که
جواب بیروب اوزینک نه درجه ده غراموتنی ایدکنی
بتون دنیاغه کور سته در.

آنک وظیفه سی صفا حضرتنک یخشیلغندن بحث
ایتمک توکل. اوزینی تزکیه قیلیمقدر. لیکن اوزینی
شول وقتده غنه تزکیه قیلور قایچانده اول موسقوا
اهالیسی یار اتمغان خلق و فعل ارندن توبه ایدوب
حقیقی معلم صورتنه کرسه کنه. والا نیلاسه مر بیار
آستنه نیلاسه موسقوا اهالیسی آستنه قاپسون همانک
شول معلم بو اور. همانده اوز اوزینی تزکیه قیل
آلماس.

اوزون سوزنک قصه سی مین بو یولنی غراموتنی دن
صفا ملانک ترجمه حالون صور امین آنی من معلمدن
بخشراق بیله من. دخی جواب بره چک بولسه روسار
ایله بر کوار تیرده تورمغاننی اورسقه اوخشاماوینی
روس ایتی آشاماوینی اثبات قیلوب یازسن ایدی.

او قوچیلرنک دقتینه

محترم دیپوتات محدودق جنابلرینک امام و محل
اهالیسنک فکرین صوراب یازغان مقاله سنی درج ایده-
مز. امام و علمالار مزه غایت مهم اولدقن التفات ایله
او قومقلرینی توصیه ایده مز.

دخله هم اماملر مسئله سی

دو خانوی اوپراولینیه لرنی اصلاح مسئله سی قوزغا
لب، اوتکان سنه دوک مسلمان فراکسیه سنه بو مسئله
نی مذا کره باشلانغان ایدی.

دو خانوی اوپراولینیه لرنک اصلاحی حقتک برنجی
ذاتلر طرفندن لائحه لرن توزلوب فراکسیه غه طابشر-
لغان اولسه ده آلا ر ایلا کنه قناعت ایدلما ی طوبیجا-

لسون معری زمانده غنی بر محمد نام کیسه جواب
ویرمش اولور دیه تاویلک بولونمق اولی اولور ظنک
مز. کشاف اصطلاحات الفنون ده کی الامام محمد عبار هسند
ین ده قطعی اولور قی محمد الشیبانی بی اراده ممکن
اولماز.

هؤرخلر ایچون بیوک ذاتارنک سوزلری حقتده
دلیللر قطعی اولماغانده تخطئه ایله تنقیص دن تاویل
ایله توجیه افضل در. م. میدیکی

ردیه که جواب

محترم محرر افندی!

توبانک یازیله چق (ردیه که جواب) فی معتبر (دین
و معیشت) مجله سینه درجکرنی حقانیت نامنه اوتنه من.
مر بیلر نی بیلوچی.

... نچی نومیر (بیان الحق) غزیته سنک (ردیه) سر
لوحه لی (مر بیلر) امضالی بر مقاله کیسا کنده منم
معتبر (دین و معیشت) مجله سینک ۱۱ نچی نومیرنده
یازغان سوزلر منی گویا ظنچه رد ایتمشدر. منم
ظنمه کوره بو کشی مر بیلر آستینه قاپقان اصول جدید
معلمندن بشقه کشی نوکلدر.

موسقوا ده غنی حقیقی مر بارنک کیم لر ایدیکی منکا
بیک معلومدر. اول مر بیلر موندای تعلقسز چیپوخه
سوزلر یازماسلر. هده حالندن طورندن بیز ار او-
لدقلری بو معلمنی تزکیه ده قیاماسلر. منم آنک یاز
غان سوزلر مده صفا حضرتنک بر مرتبه اسه نی ذکر
قیلودن بشقه آنک توغرسنک یازلغان هیچ بر سوز
یوقدر.

آنده باری بو (مر بیلر) آستنه قاپقان معلمدن
موسقوا اهالیسنک راضی اولدقلرینی و اول معلم
نک یوروش توروشنی و اشاو ایچوده کی عادتنی
وجمله حرکاتنی و بالالار تربیه قیلوینی موسقوا اها-

شف افندی اوتکان سنه بش ماده عهومی اوتوز آلتی ماده خصوصی سؤالدر توزوب «وقت» غزته- سنده نشر ایتکان ایدی.

بو سنه مذکور سؤالدرنی فراکسیه ده مذاکره ایدلدکده ۱۱نچی هم ۱۲نچی مادهلری خصوصی امام واهالیه تعلقلی اولدقلرندن بو ایکی سؤالنی میدا- نغه صالحو معقول کورلدی :

۱نچی سؤال

محلہنی واق قیلوب، امامنی کوب قیلو آرتقمو؟ یا ایسه محلہنی ضرورراق ایدوب امام حسابی آزاراق اولسه د یارایمو؟

۲نچی سؤال

میتریکه نکاح، طلاق، اسم قوشو، تقسیم متروکه، اولگیچه محلہ امامی تصرفنده بولو تیشمو؟ ئلله محلہ امامی تصرفنده نماز، وعظ تسبیح، قرأت قرآن کبی عمل لرنی کنه قالدروب، میتریکه نکاح طلاق، اسم قوشو تقسیم متروکه سؤالرون محلہ امامی تصرفندن آلوب ایکنچی بر مخصوص کشیکه بیروگه تیشمو؟

بو سؤالرده فراکسیه ایکی که آیرلوب، طوبیجیا شف افندی طرفدارلری ممکن قدری محلہنی اواق قیلوب، میتریکه، نکاح، طلاق اسم قوشو، تقسیم مترو که اشلرنی تمام محلہ امامی قولندن آلوب، محلہ امامینه نماز وعظ، قرأت قرآن، تسبیح کبی عمللرنیکنه قالدروب، مذکور سؤال لرنی مخصوص کشی قولینه بیرونی معقول کوردیلر،

اما ایکنچی طرفمز اواق قریه لرده ضرور اولدقلندن، اهالیسی آز اولسه ده محلہ آچوی معقول کوروب، شهر لرده، ضرور اولدقلرده محلہنی اواق قیلوب امامنی کوب قیلو، اماملرنک هم اهالینک اوزلری اوچونده فائلی اولماس دیدک.

اما میتریکه. نکاح، طلاق. اسم قوشو، تقسیم متر وکه سؤال لری اولگیچه محلہ امامی تصرفنده قالدوی امامار و محلہ خلقی اوچونده فائده لی اولور دیومذکور

عمللری محلہ امامی تصرفنده قالدرو معقول کوردک. بو سؤالدر حالالائحه بولوب چققان یوق شونک اوچون، لائحه اولوب توزلکانچه، بومسؤالدر خصوصی اماملره و محلہ خلقینه تعلقلی اولدقلرندن اشنک باشنک اماملر اولوب مذکور سؤال لری آلا رغه یقین و معلوم اولدقلرندن مذاکره نك فایو صوره امام و محلہ اهالیسنه فائده لیراق ایدکنی بلو اوچون اماملر و محلہ خلقلر یئک فکر و مرادلرن بلب برکه اش قیلو معقول کور لدکن مذکور سؤال لره دقت ایدوچی ذاتلردن فکر و مرادلرنی بیان ایدوب یازولرینی اوتنه مز.

دوما اعضاسی شرف الدین محمودف.

«نور»

اداره

بز اوزمز محترم محمودف فکرینه اشترک ایتسکک بو توغریده سوبلیه چک سوزلر منی کیله چک نومیر لره تطبیق و تأخیر ایدوب محترم محمه دف جنابلرینک بو مراجعت نامه سنی بتون مله اسلامیه که تعمیم مقصدیلر بو نومیر ژورنالده درج ایتکمنی مناسب کور دک.

تورلی خبرلر

غوصو دارستوینی دوما.

ینیکیفی نطقی

عیسی میرزا ینکیفی نطقده معارف نظارتی اوقو اشنده بیل ساین آچه آرتق صوراسده، مسلمان- لرنک تعلیم تربیه اشنه کوب توتقانی کورنمی. آنک پولیتیه سی روسلشترودر. حاضرنده، یعنی روسیه حیاتی یانگی اساسکه بنا ایدیاکان زمانده، معارف نظارتی باشقه ملت لرنی قصو پالیتیه سین قویارغه تیوش کبی ایدی، حالبوکه نظارت دولت اشی شونی اقتضاً ایده دیت اوز پولیتیه سین درستلر که تروشا. الکان بولغان روسیه غه درستده مونی مسلمان لرنک دینی هم عادت تور مشلرنده بولغان

خصوصیتلرنی بترو کرک ایکان؟ مسلمانلر خلق وکیللرینه اوخشانغانلر ایدی، وکیللر مأمورلرنک بو اشین توقتاتور دیب . مسلمانلر، اون جیدنچی اوکتابر مانیفیستی پارتیاسی بولغان اوکتابرچیلرده امیدلری زور ایدی. اما اوکتابرچیلردن بولغان، دو مادهغی خلقنی تعایم کامیسیه سنک پریدسید اتیلی فون- آنریپ چغوب سویلکاندن صوک، اوزلرینک امیدلری خطأ بولغانلقلرین مسلمانلر آنکلادیلر.

حریت هم عدالت بولمغان جیرده، بر ملت ایکنچی، بر ملتنی باصقان اورونده اتحاد هم قوتنک بولوی ممکن توکلدر.

تل خصوصنه کلنچه معارف نظارتی انا تلین بتونلای التفاتیدن چغارا آنک اشی فقط روس تلین بلسکر تودر بونی اجرا ایچون نارودنی اشقوللرنک اساسی مسئلهلری، پیداغوعیچسکی علملرنک اساسی وضعاری قربان ایتولهدر.

حالوکه انا تانک اهیتی حقنده (اوشینسکی) (فالبورق)، (پیصتالوتصی)، (پیراغوف)، (صالاووف) کبی مشهور ذاتلر حتی (ایلمینسکی) ده کوب یازمشلر. بونلر هر ق- یوسی ابتدائی مکتب، اشقوللرنک اساسنده انا تلی بولورغه تیوش دیهلر، اما معارف نظارتی فارشیلک ایله اوزینک روسلشتر و یولین ایلمتکدهدر. معارف نظارتی فارشیلک ایله ناتلنده بولغان ابتدائی مکتبلرنی بیره سی کلمی.

موندن صوک معلملر حقنده ینیکییف جنابلری سوز آچا. اول باشده معلم کم اول دیب، معلم شولوق ایسکی مدرسهده اوقوب چقغان خافه، مکر اصول جدید ایله تعلیم اید، طورغاندن معلم تسمیه ایدوله دیب دوماغه معلملر حقنده معلومات بیره. اکرده بر محله مسجدنده بتون بالالرنی ملا اوزی اوقوتمینچه بعض بر شعبه سی ایله شغللنور اوچون محله امامی بر معلمنی دعوت ایتسه. معارف نظارتنک مأمورلری بو مکتبنی یاکی آچلغان دیب حساب

ایدوب معلمینده محله اهالیسی اچنده حکومتکه ضررلی کشی دیب قاری باشلیلر، امتحان، شهادتنامه سی بارمی، زاغرانیتساده تربیه لنمکانی ایکان دیب اینسپیکتورلر تورلی سبیلر ازلهب، مکتبنی معلمسز قالدروب یابارغه تروشالر. بو اورنده بوگولمه اویازنده ۱۹۰۹ سنهده معلملرده حکومت طرفندن النغان شهادتنامه لری یوق دیب ۳ قریهده مکتبلرنک ایسپراونیک طرفندن یابلون سویلی بونک ایله اینسپیکتورلر تاتار مکتبنی یابلاغچ اینسپیکتور اشقو- لنا بالالرنی بیروزلر دیب اویلایلار، حالبوکه، مسلمان لر آلرنک اشقوللرینه انابت قیلهیلر بزچه معارف نظارتی بو اشده خلقنک تلهوینه قولاق سالوب، اوقو اوقتو اشلرین ممکن مرتبه اصلاح قیلورغه تیوش خلقنی تربیه تعایم اشنه توقنو مسلمانلارغه آغر بر جراحت بولادر هر کون ايسه بزله مکتبلری یا- بلدی دیب خبرلر کلوب طور مقدهدر.

مسلمانلرنک مکتبلرینه اینسپیکتورلرنک بویله معاملهلرینی مسلمانلر ۱۷ نچی اوکتابر مانیفیستنه مخالف دیب بللر شوشی عدالتلی اساسده بولغانده غنه، بزم مسلمانغه هم خرستیانغه قیمتلی بولغان وطنمز، دولتمز، کوچه یوب آلغه کیده چک، عملده اجرا قیلنغان مانیفست عالینک سوزلریکنه بزم سوکلو هم بیوک بولغان روسیهده اقامت ایدوچی خلقغه تنوچلق ایله آلغه باروب ترقی تابدر اچقلر.

(قول چابالر)

عیسی میرزانک مسلمان فراتسیه سی نامندن شوشی تو باندی گئی ماده لرنک ادا قیلنوینی دومادن طلب ایتمشدر.

(۱) مسلمانلرنک اوقتو اشند: روسلشتر و سیستیم، یولین، قالدورغه مسلمانلرنک اوقتو اشنده چغار- لغان تورلی قصه قیلی قاعده، پر اوایلارنی (۲۶ مارط ۱۸۷۰ سنه دن باشلاب ۲۷ اوکتابر ۱۹۰۷ سنه که قدر) فسح ایدرکه.

(۲) سالناچق ابتدائی مکتبلر، اشقوللرده اوقتو

اولا اوچ امام قرآن اوقوغانلر. صونكره بيوك چلبى دعا قىلوب سلطاننك بيلنه قلچ طاققان. تربهدن بيوك چيناونيقلر چغوب بتكلچ سلطان پالكزيفنه نماز اوقوغان. نماز تمام اولغاچ ايوب جامعشريفى حولنك سلطان وکلانك تبريكنى قبول بعدنده آچيق فايطنوغه اوطروب ادرنه قپوسى ارقلى سلطان فاتح تربه سينه، آندن استامبول ارقلى اوزوب ايسكى سرا- يغه بارغان. آندنه دكر ايله طولمه باغچه سراينه فايتهقان.

ديپلوماتلر ادرنه قپوسى ياننه چيناوب سلطاننى اوتوب بارغانده احترام ايتوب قالغانلر. سلطاننك «ايوب» دن عودتنده آطلی ژاندارمهلر، ايسكى ايسكادرون قواليرييه، علما، غير مسلمان دوخاونيلر ناظرلر، ضبطيه ناظرى آط برله، غنير اليسموس ائشتابى ايله سلطاننك اولغلارى فايطن ايله، باشقه پرنسلر و مکتب عربيه شاگردلرى آرتندن بارغانلر.

اورنبوغ خبرلری

۷نجی محلهدن مکتوب

محترم محرر افندی!

بزم توبانده يازامش مکتوبمزه معتبر مجله دينيه نکرده اورون ويروب درج ايدونکزي اوتندک. محلهمزده امامز زاهدالله حضرة آزاماطى جنا- بلري بالذات اوزينک سعى واجتهادى ايلان همناو اغنيامز نك همتى سايهسنده اميد ايدلامش بيوك اش لرى ميدانه کيتوررکه موفق اولدى.

اولا محلهمز اچيلوينه سيب اولدى ايسکنجى ده مسجد اورنینه دورت يورط آلدق وهر يورط دعى آلهرق آنى موقت مسجد اتخاذا ايتدک بونار اوستينهده اجاره گه بر اوى آلوب اول اويده محلهمزده عربانى و فقيرلرنک بالارنى بلا بدل اوقتدرق حتى مدرسه اوچون بولسون اوزمزدن بر تين راسخود چقمادى. کذاک مدرسه مزده علوم دينيه وعلوم شرعيه اوقوچى طلبه لرمزده اودى.

آنلرده مسجدنک بر بوامه سنده اقامت ايدوب صرف، نحو، فقه و اصولدن درس اوتدیلر.

آنا تلتده بولسون. بو اشقوللر مسلمان لرنک دينى، مى احتياجلرينه موافق صورتک تشکيل ايدلسونلر. (۳) بو مکتبلرگه معلمار يتشدرور اوچون دار المعلمينار آچارغه.

(۴) مسلمان لرنک روحانى بولغان مکتب مدرسه لرى مسلمان لرنک دوخاونای پراولينيا قارامقنده بولسونلر.

(۵) اما مسلمان لر اوچون بولاچق ابتدائى مکتبلر ده معلمار يتشدرور مسئلهسى بر قرارغه کلاکانه، حاضرگه بو معلملر اوزمزنک مدرسه اوقوب چغوب مدرسدن معلمک درجه سنه شهادتنامه آلمان شا کرد لر بولسون.

مدرس نك تحت تصرفنده هم آنک مسئوليت (آتو يتستوينستنده) بولوب معلملرنى اوقتو اشى ايله اشنالدرمک اوچون مخصوص قورصلر اچيلسه، بوندای قورصلرنک اچلوينه قارشو تورولماسون.

خارجی خبرلر

استانبول

سلاطين عظام عثمانيه نك بالفعل سلطان بولو - لرى دولت عثمانيه مؤسيسى بولغان برنجى عثمان غازينك قاچغنى بيللرينه طاغو ايله اولدر. اول قلچنى اولاسلاطين سلجوقيه نسلندن قالغان بر چلبى قونيه شهرندن كيلوب باغلى. آندنصوك سلطان بولچق آدم باغليدر..

ايشته سلطان محمد خامس نكده قلچنى بيلينه طاغو مراسمى ۲۸ آپريلده اجرا اولنشد. شوبلاکه: ۲۸ آپريل، ايرته ۱۱ ساعت ۲۵ مينوتده، سلطان محمد رشاد افندی طولمه باغچه دن پاراواى کاتيرگه اوطروب دكر ايله ايوب اسکله سينه چققان بونك آرتندن بر نيچه کيمه صاقلاب کيلکان. سلطان اسکلهدن چقوب اوزينک ياورلرى ايله ايوب جامعشريفنه بارغان. آنده، ناظرلر، پاشالر، علمالر ملکى ما- مورلر، پالاتا رئيس و معاونلرى، سکر يتارلر و سينات و پالاتا ديپوتاتسيه لرى قارشى قالغانلر. قلچ طاغو مراسمى ايوب تربه سنده اجرا ايدالان

لکن شکرلر اولسون دملا محمد ولی حضرت کندی مصارفی ایلان کبراک شی لری توفقاتمادی ویردی. و بیردکنده بر تیننه قدر دفترلره قید ایه واردی. او دفترلر ایسه اوتکان سنه گنه محله اغنیا سینک کوزدان اوتکارمش دفترلریدر.

بو مادی جهتلری بر طرفده تورسون منم شبیه سز معلوم اولان مدرسه نك معنوی سرلریدر. بونی ایسه خارجه اولانلر کرك به کشی سی اولسون کرك باشقه بر کشی اولسون شاگرد قدری بلو رگه مقتدر دگللردر. مدرسه ده ۱۰ یل لرغه قریب چقماسدن یاتقان کشی لرنک و شونده طر و بده اکمال تحصیل ایدرک بالفعل میدانک امام خطیب و امام مد رس اولمش کشی لرنک بنوی ایلان علم و معرفتدان، و مدرسه ده اوقتلر تورشان درس لردن خبری اولمغان کشی لرنک چوبک، جیناوی مایمولنک کشی ایشنه قانتا شوی قدری منابتسز بر اشدر.

بو کونه قدر مدرسه ده یتشکان دیسته لرچه امام ونجه عدد مدرس لک شهادتنامه لرینه موفق اولمش ذاتلر حضرتنک نه درجه خدمتی و کوبو درسکه بو ردکنی آچق کورستسه لرده بن دخی بر نچه سوزیا۔ زونی مناسب کورم.

دملا محمد ولی حضرتنک شاکردلری افتخار ایدرک درس ایتوی میدانده ایکان، یوما فیوما مدرسه سنده شاکردلر ثبات ایلان استقامت ایدرک اکمال تحصیل ایتمکده لر ایکان؛ قایدہ قالدی بوتلییسکارنک آننک قانتو ری ننگ سودا ایتوینه قدر تل اوز اتوی۔

مقاله یازوچی حضرتک امامده مدرسده بایدہ تاجرده دیب بحث ایتکانچه و بونکا اوزیگنه حسد قیلونی آز کوروب باشقه لرنی هم بو خصلت منومه که دعوة ایتکانچه الله تعالی ورسول خدا نك دیکانچه: "الله تعالی استرسه بر کشیگه جاه و مرتبه ویرور ایسترسه مال ویرور سز بونکا حسد ایتمانکز!" کبی سوزلرنی ملا خطه ایتسه بولماسه و ایدی؛ بونک ولی حضرت امامده مدرسده بایک دیوب صریحی بحث ایدوی "جناب حق نیک اندای قیله؛ نیگه بومر تبهلری مکا ویرمی؟ کبی" بر مناسبتسز بحث دگلمی؟

ایندی کله لم شاکر آخوند عابله سنک تور دیغی خانه گه اول خانه ایسه شونده درس ایتو و امام تورو

بالارمزه مخصوص امتحانده بولدی. بالارمز امتحانده اوقغان درس لرنندن گوزل جوابر ویرهرک. حاضر وننی عهوما ممنون ایتدی لر. همده معتبر بایلر مزدان صاحب الهمة محمود بای جنابلری مخصوص ملکندن احسان ایدرک مسجد ایشک آلمزغه قیو قازتدی.

قیوننک اوستون و تیکره سون مکمل صورته اشلاتب ناصوصده قویدردی.

حاضرده بو قیو مینوتینه دورت چیلاک صو چیغاره در. صوی صوگ درجه تملی اولدقندن بوندن مکلر چه مسلمان قرداشلر مز فائده لنده لر.

محمود بای ننگ بو همتینه چن کوکلدن دعا اوقیمز و تشکر ایدهمز. بو کبی دائمی همتلریه تشکر دن عاجز ایدکمز ی اعتراف ایدهمز. بو اشلر بر کشی آرتندان یور مدکده برسیده بولاسی دکل ایدی.

امامزننگ بو اشلر ننگ میدانده کیلوینه سعی وغیره ایتماسینه ممنون اولدقمز کبی همت ایالرنک همتینه ده ممنون اولر ق بوندان توبن صاحب همتلرنک دخی بولوون امید ایتهمز.

چن کوکلدن تشکر ایدوچی ار محله قارتلری. محله اهالیسندن وکیل اولر ق یازوچی اش محمد حبیب اللین

قلعه اچی محله سی

باشی اوتکان نومرد.

بونلر شول درجه تللییسکار انه خدمت لرنده مقید اولدی لر و او قدر خدمت ایتدی لر که اگر تفصایین یازارسه ق آیری بر مجلد کتاب اوله چقدر.

بونلرنک بو خدمت شیطانیه لری سایه سنده بر گه یاشا کان محله تمام تارالیدی، جناب حقنک "بر گه اش قیلنکز!" امرینه منقادا اش قیلوچی محله اهالیسی بالکلیه بولماسه ده تورلسی تورلی اویغه توشدی، مدرسه گه یا بتونلای جیلماس بولدی لر، یا ایسه بر تین بولسون یاردم ایتماس بولدی لر. شاکردلر بعضا اوطون کبی ضرور اتلر ایچون مرا جمع ایتدکده اوپراوادن صورانکز جوابله حقلری اولان بر وظیفه مقدسه لرون روسقه حواله قیلوچی لرده بولدی.

اشك معصو مانه لرینك چشمه کبی آغوینه کافیدر. بو اداره یه نه دیملی؟ بو چوت فارین کرآمه محول ایسه ده کند و طرفه زدن (تأسف منکر چه تأسف) دیه کدن ده کنده زی منع ایته آلمدق.

اداره دن جوابلر

فاضل محترم آخوند محمد صادق حضرت عثمانف جنابلرینه!

جو اینامه کزنی درج ایتوکه بر آز وقت بار حاضر که ایرتهرک کورنه. (کیف ومتی) ادانلری نه زمان میدانده چیغار شول وقتده درج ایدیلور.

چشمه ده امام و مدرس عین الاسلام حضرت جنابلرینه!

سبجه حقنده مقاله لر کوب یازلدی دخی بر نیچه سی وار بناء علیه مع التأسف درج ایدلمیه جکدر.

شهر دان قریسه سنده شاکر جان افندی سلیمف جنابلرینه!

مدافعه کز مع التأسف درج ایدلمیه جکدر.

بناء علیه آنلردن بو ورقه گه نایل اولغانلری کو- کده گی فرشته و ملک لره غبطه ویره جک درجه ده سو یونه لر. نایل اوله آلمغانلری ایسه ایک طاش بورکلی جانیلرنی، قلبنده ذره قدر مرحمت بولهغان عفریتلرنی اغلاته جق درجه ده مایوس و مکدر اوله لر. بو مایو سیت و بو کدر تحصیل ائناسنده شایار دقلر نندن اوقمغا نلقلر نندن بولسه شولدرجه بوله در.

ایندی بو معصومچقلر امتحانلرینی گوزاچه ویر مش اولسه لر و صنفلر نیک کچمش اولسه لرده آلفلری ورقه امتحانیه لری توبانده گیچه بولسه باعث کدر وحسرة و موجب خسران و هلاکة اولمانی عجب میدر؟ بافیکز روسیه ده ایک منتظم مدرسه حساب ایدلمش مدرسه حسینیه اداره سینک بو سنه ۲ نچی صنف ابتدا ئیلره ویرمش اولدیخی ورته امتحانیه صورتنه.

صورة ورقه امتحانیه

اشبو بارغوچی یوسف قو افق، رحیم جان خالدف هم اسماعیل داودف افندیلر هر قایوسی صنفلر نندن کوچدی. هم مدرسه گه آنورغه یاریلر.

معلم. عبدالحق رفیقی

ایشته بوورقه امتحانیه صورتیدر. بونک یازلغان کاغدی ایسه بر دفتر دن یرتیلوب آنغان جدوللی شول ضبی لرنک اوچ توبی قدر بر کاغددر. همده اوچ صیغه بر کاغددر. بو کاغدی ده رحیم جان اسملی سنک قولینه ویرمشلر. بو معصومچق هر نه قدر نیم مایوسینده کورنسه ده ورقه قولنک اولغانلقدنمی دیگر لرینه نسبتله فی الجمله شطارتلی کورنمکده در.

قوللرنده ورقه لری اولمیانلری ایسه نیم مرده کامل مایوسینده بر چیرگه برده ابداشلرینک قولنک غی ورقه گه یاش ایله تولغان معصوم کوزلرنی توشوروب آه بزم بتون سعادتیزی ابداشمز گه گنه توتدیروب ویردیار. بزار ایسه جمیع سعادتیزدن محروم و جنایتله محکوم کشی کبی توره مز دیو لسان حال لری طور و حرکتلریله شکایت قیلدقه اولدقلری کورنمکده در.

بونلره از برحدت ایله قارامق بونلرنک بوغمه خسته لکینه گرفتار اولمقلرینه کافی اولدیغی کبی از بر ملایمت ایله قارامقده کوزارنده جیلوب تورغان

اعلان

شیطانلق یتکل بولسده الله امری محکمدر، شیطان ایله ایگونچی هم الیاس نام اوچ رساله هر قایوسینک محرری غراف لیف طولستوی بولوب مترجمه سی حدیجه بنت شاه احمد احمیر و ا در. بوالری ۶ نین پوچته ایله ۸ تین در.

«یتکل تجوید» معلم لطیف وفا افندی طرفندن بک یتکل طر زده سوال و جوابلی اوله رق ترتیب ایدلمشدر. بیاسی ۶ تین پوچته ایله ۸ تین در.

کتاب مغازینلرینه هم معلم و مدرس افندیلره بیوک تنزیل ایله کوندریلور. پوچته مارقه سی هم مقبولدر. بو کتابلر مشهور کتابچیلرده صاتلماقده در. وغلاونی اسقلادلری: اورنیورغده هم اوفاده «کریهوف

حسینوف و شرکاسی» نیک کتاب مغازینلر ننده در.

«Уфа Т-ву» «Каримовъ Оренбургъ» آدرس: Хусаиновъ и Ко.